

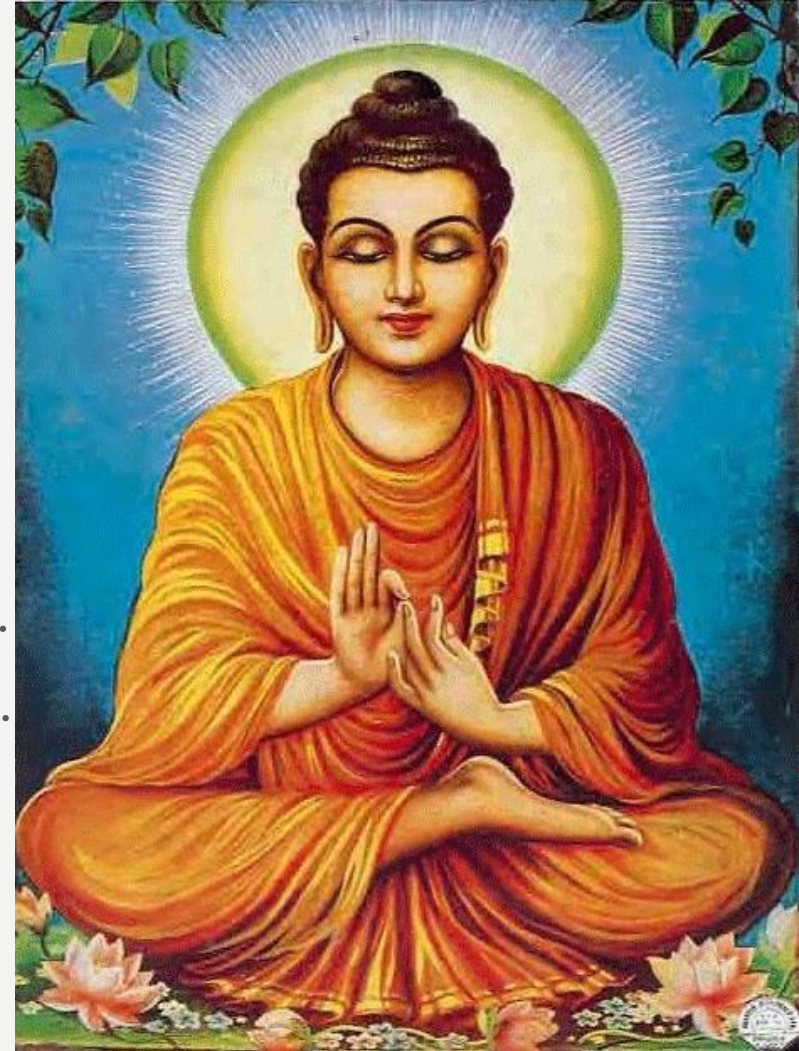

BUDDHISMEN

KAPITTEL 2, HORISONTER 9

VERDENSRELIGION

- Oppstod i Nord-India for 2500 år siden
- ASKET: viet livet til å finne svar på filosofiske og religiøse spørsmål.
- SIDDHARTA GAUTAMA: buddhismens grunnlegger (født 448 fvt.).
Kalles BUDDHA
- Buddha en fredelig munk som delte sin innsikt med andre.
- Buddhas lære spredt av munkene og nonnene ut i verden
- Finnes flere retninger innen buddhismen.
- Den 4. største verdensreligionen
- 550 millioner buddhister

«DE TRE JUVELER» – GRUNNLAGET FOR BUDDHISMEN

- Buddha = stor og betydningsfull LÆRER.
- JEG SØKER TILFLUKT I BUDDHA
- JEG SØKER TILFLUKT I DHARMA (Buddhas lære)
- JEG SØKER TILFLUKT I SANGHA (det buddhistiske samfunnet)

- Disse 3 «juvelene» gir hjelp og veiledning til menneskene.
- Flere andre Buddhaer: Amitabha «uendelig stråleglans» – en egen retning
- Mye likt med hinduismen: Karma, Samsara

3 TING BUDDHA MENTE MENNESKET MÅ FORSTÅ

- **1) INGENTING VARER EVIG**

- Alt er i forandring, blir eldre, kroppen forandrer seg – forstå og godta
- Vennskap endrer seg eller går over
- Vi skal alle dø

- **2) INGENTING HAR NOE SOM ER FAST OG UFORANDERLIG I SEG**

- Ikke sjelen som fødes på nytt, men resultatet av det man gjør
- alt vi gjør vil før eller siden få en konsekvens. Gode/dårlige handlinger. KARMA

- **3) ALLE TING ER FORBUNDET MED NOE VONDT**

- For å forstå at lidelse finnes.
- Vondt å være trist, vondt å være borte fra de man er glad i, vondt å ikke få det man vil ha.
- Menneskenes uvitenhet, grådighet og hat skaper denne smerten.

NIRVANA – MENNESKETS FRIGJØRING

- Nirvana betyr «utslokning». Mennesket oppnår det når grådighet, hat og uvitenhet er sloknet i ens eget sinn.
- PARINIRVANA: bryte ut av rekken av gjenfødslar – den endelige frigjøringen.
- Være kjærlige, oppmerksomme og vennlige mot andre.
- Buddha legger vekt på MEDFØLELSE

DE 4 EDLE SANNHETER

- 1) ALT ER FORBUNDET MED NOE VONDT
- 2) GRÅDIGHETEN ER ÅRSAKEN TIL DET SOM GJØR VONDT
- 3) DET SOM GJØR VONDT, KAN TA SLUTT NÅR MAN GIR SLIPP PÅ GRÅDIGHETEN
- 4) MAN KAN GJØRE SLUTT PÅ DET SOM GJØR VONDT VED Å FØLGE DEN ÅTTEDELTE VEIEN.

DEN ÅTTEDELTE VEIEN – VEIEN TIL NIRVANA (DEN GYLNE MIDDELVEI)

- 1) RETT INNSIKT
- 2) RETT TANKE
- 3) RETT TALE
- 4) RETT HANDLING
- 5) RETT LEVEVEI
- 6) RETT ANSTRENGELSE
- 7) RETT OPPMERKSOMHET
- 8) RETT KONSENTRASJON

BUDDHIST I DAGLIGLIVET

- De fleste en Buddha-figur i hjemmet
- Pudjsa (tilbedelse) – tenner lys, røkelse. Blomster.
- Mange mediterer hver dag.
- Religionen en del av kulturen i Buddhistiske land i Asia: Tradisjon som de lærer fra de er små.
- Lever med tanke på å få en god gjenfødelse neste liv.
- Buddha ga råd og veiledning om hvordan leve.

- **5 LEVEREGLER:**
- Ikke skade/drepe noe levende
- Ikke stjele/ta noe
- Ikke være seksuelt utro eller misbruke noen seksuelt
- Ikke lyve
- Ikke drikke alkohol eller bruke narkotika.

MUNKER OG NONNER

- Bare et fåtall velger å leve som munk/nonne
- SANGHA: fellesskap av munker og nonner
- Studerer religiøse skrifter, mediterer og underviser i Buddhas lære.
- Barberer av seg alt håret
- Eier bare det mest nødvendige – enkel oransje klesdrakt
- Lever av gaver og mat de får av vanlige folk.
- I tillegg til de 5 levereglene:

- **Ikke spise etter 12.00, ikke danse/høre musikk/se teater, ikke pynte seg, ikke sove i behagelige senger, ikke eie gull eller sølv.**

3 HOVEDRETNINGER

THERAVADA – «DE ELDSTES LÆRE»

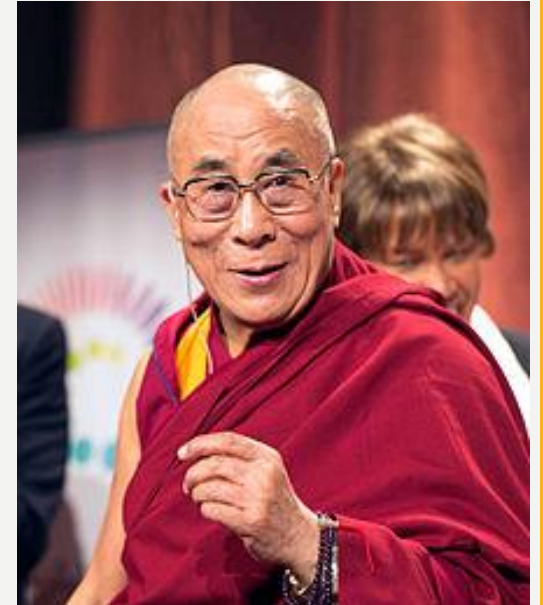
- Fører videre tradisjonene etter Buddha mest mulig uendret.
- Munker en sentral plass. Målet er å bli munk i et senere liv for å oppnå nirvana.
- ARHAT – «den verdige». En munk som har oppnådd nirvana mens han lever. Streng disiplin og meditasjon.
- Grådigheten, hatet og uvitenheten borte for alltid hos en ARHAT.

MAHAYANA – «DEN STORE VOGNA»

- Den største innen buddhismen
- Startet som kritikk av Theravada-retningen.
- Opptatt av at ALLE kan oppnå nirvana, Ikke bare munkene.
- Idealet er BODHISATTVA: en munk som har oppnådd nirvana, men velger å bli gjenfødt for å lede andre til samme innsikt.

VAJRAYANA – «DIAMANTVOGNA»

- Den minste av hovedretningene.
- En retning innenfor Mahayana
- Legger vekt på den vakre sannheten og det opplyste mennesket.
- Er gjort kjent gjennom DALAI LAMA – åndelig veileder
- Den øverste (nr. 14) født i Tibet i 1935 – siden 1959 bodd i EKSIL (landflyktighet) i India pga. Kinas okkupasjon av Tibet
- Når en Dalai Lama dør, blir han gjenfødt på ny.
- Nobels fredspris i 1989 for Tibets frigjøring fra Kina.
- Jobber for samarbeid og toleranse mellom folk og religioner

BUDDHISTISKE TEMPLER

- For å ære Buddha, meditere og lytte til Buddhas lære.
- Buddhahallen: et stort rom med buddhastatuer – forsamlingsrom
- Meditasjonshallen: munkar, nonner og andre samles for å meditere.
- Alle templer har en STUPA: minnesmerke over Buddha. Rund haug, ofte med et spir på toppen.
- Bønnehjul – inneholder nedskrevne bønner – når hjulene snurres slippes bønnene ut i verden.

BUDDHISTISKE SYMBOLER

